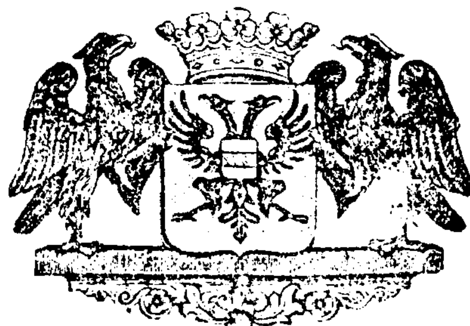
Jaargang 115. Vrijdag, 19 December 1856. No. 152.

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD
voor de Stad en Provincie Groningen.

Aangifte voor de Weekmarkt.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van *Groningen* verwittigen diegenen, die voor de eerste helft van het jaar 1857 op de **WEEKMARKT** alhier eene plaats verlangen voor eene HOUTEN of LINNEN KRAAM, een OVERDEKTEN of ONOVERDEKTEN STAL, of op den OPEN GROND, dat zij, overeenkomstig art. 102 van het Reglement van Politie verpligt zijn, ten minste **acht dagen** vóór den **laatsten Maandag in de maand December van dit jaar,** zich daartoe ter SECRETARIJ dezer Gemeente aan te geven; zullende de LOTING op laatstgemelden dag, des namiddags te VIER uur, in een der Vertrekken van het Raadhuis plaats hebben.

GRONINGEN, 4 December 1856.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

BUREAU VAN POLITIE.

Gevonden en ter **herkenning** aanwezig: 1) een **Zilveren Cachet,** waarin een OORLEPELTJE, TANDESTOKERS en meer GERIJFELIJKHEDEN. 2) een **Gouden Hoofdspeldje.**

NIEUWSTIJDINGEN.

NOORD-AMERIKA.

De president *Pierce* heeft zijne jaarlijksche boodschap openbaar gemaakt, de laatste die hij als president der Vereenigde Staten doet. In dit document laakt hij den ijver van de tegenstanders der slavernij, een ijver die de Unie met eene ontbinding bedreigt, en proclameert hij de constitutionnele gelijkheid van al de staten en burgers, tot welk gedeelte der Unie zij behooren, of waar ze ook geboren zijn.

De boodschap verdedigt in krachtige uitdrukkingen de handeling van het Congres betreffende de organisatie van Kansas, en wijst de oorzaak der moeijelijkheden aan, die overwonnen moesten worden bij de organisatie van dit grondgebied; moeijelijkheden, die men niet moet toeschrijven aan de bepalingen der organieke wetten, maar aan de onregtvaardige tusschenkomst van personen vreemd op dat grondgebied.

De marine is thans in een toestand van verdubbelde sterkte, waardoor bewezen wordt dat de wet van 1855, wier doel was om de marine sterker te maken, goede uitkomsten heeft opgeleverd. De president geeft den raad om nog verder aan hare verbetering of uitbreiding te arbeiden. Ook dient het personeel der landmagt vermeerderd te worden.

Tot de betrekkingen met de vreemde staten overgaande, verklaart de president, dat de Vereenigde Staten in goede verstandhouding zijn met alle natiën. De betrekkingen met Groot-Brittanje zijn van voldoenden aard. Het geschil betreffende de aanwerving van vreemde troepen op het gebied der Unie, is uit den weg geruimd. Het desbetreffende tractaat is reeds door den Amerikaanschen gezant te Londen geteekend. Het geschil nopens Centraal Amerika zal insgelijks uit den weg geruimd zijn, indien het tractaat slechts geratificeerd is.

De Sondtol zal nog door de Vereenigde Staten betaald worden, hoewel onder protest, tot aan de maand Junij aanstaande; alsdan zullen worden voorgesteld maritime regten in overeenstemming met den toestand der buitenlandsche staatkunde.

PERZIË.

De in ons vorig nommer medegedeelde berigten, dat het gouvernement van Britsch-Indië, bij eene den 1sten November j.l. te Calcutta uitgevaardigde proclamatie, den oorlog aan Perzië verklaard heeft, en dat eene tegen dat land afgezonden expeditie zich reeds van twee eilandjes in de Perzische golf meester gemaakt en die bezet heeft, — zullen wel allerwege met bevreemding worden vernomen, daar men wel eene gewapende demonstratie tegen Perzië, maar geen openlijke vredebreuk met dat land verwachtte.

Wij hechten aan die gebeurtenissen een groot gewigt, en zien, zoo niet Frankrijk of eene andere mogendheid haren invloed aanwendt om de goede verstandhouding tusschen Perzië en Engeland te herstellen, daarin het voorspel van nieuwe verwikkelingen, ook tusschen Europesche mogendheden. Immers geeft reeds de *Globe*, een orgaan van het Engelsche gouvernement, niet onduidelijk te kennen, dat de reden waarom Engeland den oorlog aan Perzië verklaard heeft, niet zoozeer ligt in de bemagtiging van de Afghaansche vesting Herat (hoewel deze tot voorwendsel dient), als wel in de vrees dat Perzië aan Rusland onderhoorig zal worden, in welk geval de Russen, alsdan meesters van het sterke Herat, gezegd kunnen worden aan de poort van Britsch-Indië te staan.

Opmerkelijk is ook een artikel van het Russisch orgaan *le Nord*, hetwelk geschreven is vóór dat uit Indië tijding ontvangen was van de oorlogsverklaring aan Perzië, en waarin de volgende zinsnede voorkomt: » Wanneer Engeland, zijne aloude vriendschap met Perzië vergetende, hetzelve met vijandige en uittartende handelingen bejegent, dan, maar ook alleen in dat geval, zou het, gelooven wij, kunnen gebeuren, dat Rusland zich gedrongen zag om jegens den Schach in waarheid de rol te vervullen, die Engeland in den Oosterschen oorlog ten aanzien van den Sultan voorgaf te spelen." — Welnu, Engeland heeft reeds die vijandige houding tegen Perzië aangenomen: zou Rusland nu ook de rol van bemiddelaar op zich nemen?

Ook in Frankrijk maakt de oorlogsverklaring van Engeland tegen Perzië een' zeer ongunstigen indruk. » Het gebeurde (dus leest men o. a. in het *Journal des Débats*) schijnt, vooral als men acht slaat op de door Rusland onlangs in het Oosten aangenomene houding en op de staatkundige betrekking met Perzië, onvermijdelijk aanleiding te moeten geven tot nieuwe verwikkelingen, welker gewigt door ieder, die eenigzins bekend is met de thans tusschen Engeland en Rusland bestaande spanning, ligtelijk zal worden bevroed."

(Volgens eene telegrafische depêche uit Konstantinopel, zijn lord *Redcliffe* en *Feruck-Khan*, de Perzische gezant, het nopens de voornaamste punten van geschil tusschen Perzië en Engeland eens geworden. Het is nu de vraag, of daardoor een einde zal worden gemaakt aan de voortzetting van den reeds geproclameerden oorlog door Engeland tegen Perzië, en zoo dit al het geval mogt zijn, dan nog zal de plaats gehad hebbende inval in Azië komen om de eerste gevolgen dier oorlogsverklaring te voorkomen.)

TURKIJE.

Volgens de jongste brieven uit Konstantinopel, heeft het ministerie eens weder zijne aandacht gevestigd op de aangelegenheden van binnenlandsch belang, die sedert lang regeling en afdoening vereischten, en ook op het plan tot doorgraving der landengte van Suez. Aan de *Pays*, een ministerieël blad van Parijs, wordt als zeker gemeld, dat de magtiging tot de kanalisatie der landengte van Suez, door *Reschid*-pacha zal verleend worden, in spijt van Engelands tegenkanting.

Het *Journal de Constantinople* zegt, dat de Russische generaal *Philipson* den 22sten November Sudjuck-kalé ingenomen en de Circassiërs, na een hardnekkig gevecht, daaruit verdreven heeft. Den volgenden dag heeft de Russische generaal eene Turksche brik, die aan wal trachtte te komen en wier scheepspapieren niet in orde waren, doen aanhouden. Eenige der manschappen zijn naar Trebizonde ontkomen. De consuls hebben deswege eene memorie opgesteld.

ITALIË.

Omtrent den aanslag op het leven van den Napelschen Koning ontvangt men nog nog talrijke bijzonderheden. De revue was zeer groot; reeds 20,000 man waren voorbij den Koning gedefileerd, toen onverwacht de moordenaar uit zijne gelederen sprong; de Koning stond een eind voor zijnen staf; er was dus geen hinderpaal en de onverlaat kon met kracht den stoot van zijne bajonet-sabel op den Koning rigten. De stoot was dan ook krachtig, en Z. M. ware zonder twijfel verloren geweest, als de zadelboom den steek niet had afgewend. Daardoor is de Koning vrijgekomen met eene wonde in de bovendij, die niet gevaarlijk is. De moordenaar schijnt er rekening op gemaakt hebben, dat hij te midden van de ontsteltenis, die na den moord misschien ware ontstaan, gelijk dit bij den moord van graaf *Rossi* en van den hertog van Parma plaats greep. Dit is hem echter niet gelukt. De houding des Konings is zeer rustig en kalm gebleven; hij heeft het défilé doen voortduren. Na 't geen men mag opmaken uit de verklaringen des Konings na den aanslag, zal deze hem niet van zijne plannen van hervorming doen afzien.

Ten blijke hiervan strekke dat te Napels eene lijst van 39 deels zeer aanzienlijke personen in omloop is, welke in de laatst verloopene week amnestie hebben ontvangen.

De inwoners van Napels hebben zich zeer verontwaardigd betoond over den gepleegden aanslag. Meer dan 10,000 personen van alle standen hebben den Koning hunne gelukwenschingen op het paleis aangeboden. Den 9den Dec. was de geheele stad geïllumineerd.

Wat de opstand in Sicilië aangaat, die is ontegenzeggelijk gedempt. De menigte is onverschillig gebleven en dat heeft de oproerige beweging geheel doen mislukken. De beweging was anders voor lang reeds voorbereid, en verschillende hoofden hadden zich van onderscheidene rigtingen uit naar Sicilië begeven. Zoo lang Engeland zich echter onzijdig houdt, is er thans aan geen slagen van den opstand in die streken te denken.

Te Napels is een zeer hevig pamphlet tegen Engeland en Frankrijk in omloop gebragt. Men beweert dat het ten getale van vele duizende exemplaren, op kosten der regering gedrukt en door geheime agenten der politie verbreid zou zijn. Dit maakt des te meer sensatie, omdat Frankrijk nog heviger dan Engeland in die brochure wordt aangetast.

ZWITSERLAND.

De hoop op eene vredelievende beslissing van het zoo ingewikkelde vraagstuk van Neufchâtel begint van lieverlede te verflaauwen. Tot dus ver had de Pruissische regering tot het hernemen van hare regten den regelmatigen weg gevolgd, welke is aangewezen door het bekende Londensche protocol. De hardnekkige weigering der Zwitsersche overheden, om de opstandelingen vrij te laten, heeft den toestand evenwel gewijzigd; en Pruissen acht zich thans niet meer gebonden door de besluiten der Londensche conferentie. Mogt Zwitserland evenwel nog binnen zeer korten tijd tot betere gevoelens komen en de bemiddeling inroepen van eene der mogendheden welke het protocol van Londen onderteekend hebben, dan zal het Pruissische gouvernement niet ongeneigd zijn, nieuwe voorstellen aan te nemen.

Dit gouvernement bereidt zich, in afwachting hiervan, reeds voor tot het nemen van alle die militaire maatregelen die noodig zijn om zijn regt op Neufchâtel te verzekeren. Men wil zelfs weten, dat door het ministerie van oorlog te Berlijn niet alleen de troepen, maar ook de punten zijn aangewezen, waar de eersten de Zwitsersche grenzen zullen overschrijden. Volgens een schrijven uit de Pruissische hoofdstad, is de regering voornemens om 135,000 man mobiel te verklaren en aan de wetgevende kamers de noodige middelen daartoe aan te vragen.

Behalve op het conflict met Neufchâtel, zijn thans mede de blikken op den zorgbarenden stand van zaken in het kanton Freiburg gevestigd, waar de ultramontaansche partij weder de bovenhand heeft en de republikeinsche constitutie groot gevaar loopt. Ten gevolge hiervan, heeft het verkiezingsregt aldaar groote beperkingen ondergaan, hetgeen bijzonder ten platten lande reeds aanleiding tot bloedige tooneelen heeft gegeven.

ZWEDEN.

Bij den rijksdag is thans door de regering het ontwerp ter tafel gebragt om, door het bouwen van 6 staats-spoorwegen, welke Zweden in alle rigtingen zullen doorloopen, het handelsverkeer tusschen de voornaamste steden van dat land zelf, alsmede met het buitenland, te bespoedigen en te verlevendigen. Gemelde spoorwegen, welke gezamenlijk eene uitgestrektheid van ongeveer 136 Zweedsche mijlen zullen hebben, en waarvan de voorloopige raming der kosten 103,350,000 thlr. rijksmunt bedraagt, zullen binnen 13 jaren moeten voltooid zijn.

GROOT-BRITTANJE.

In het jaar 1851 beliep de bevolking van Engeland, het prinsdom Wallis, Schotland en de eilanden in het Kanaal een cijfer van 27,435,235 zielen. Op dit oogenblik heeft zij het verbazende getal van 30 millioen inwoners bereikt.

— De teraardebestelling van den onvermoeiden matigheidsapostel vader *Mathew*, heeft l.l. Vrijdag te Cork met eene onbeschrijfelijke deelneming plaats gevonden. De stoet was meer dan drie mijlen lang en werd bijgewoond door het gemeentebestuur, geestelijken van alle belijdenissen, enz. Men berekent dat op en rondom het kerkhof niet minder dan 50,000 menschen vergaderd waren.

— Een der meest geachte tijdschriften van Engeland, de *Quarterly Review*, bevat in het laatst uitgekomen nommer een artikel over het sedert eenigen tijd in werking zijnde stelsel der Roomsche hierarchie, onder de benaming van » Direction," welk artikel niet weinig opzien gebaard heeft. Na verklaard te hebben hoe ongunstig hij dacht over de anti-Katholijke beweging tegen de Iersche school van Maynooth, zegt de schrijver: » Wij zien echter duidelijk in dat de loop der omstandigheden aan die beweging eene kracht en welslagen schijnt te voorspellen, welke wij gaarne als ongegrond wenschen te beschouwen, daar wij niet aan de mogelijkheid van die zege kunnen denken, zonder ernstig beducht te zijn voor de duurzaamheid der kerkelijke (Anglikaansche) inrigtingen in Ierland. Wij bedoelen geenszins daarmede dat de natie in dit rijk onverdraagzamer geworden is. In tegendeel; doch onze meening is, dat de geheele gedragslijn en staatkunde van de kerk van Rome, binnen- en buitenslands, in het groot en in het klein, zeer sterk den aard van onophoudelijke uittarting aanneemt en ernstig noopt tot de vraag, die slechts in den uitersten nood behoort opgeworpen te worden: of de Roomsch-Katholijken, die de tegenwoordige rigting hunner kerk toegedaan zijn, vooral wanneer zij die toepassen, geschikt zijn tot de betamelijke uitoefening van politieke regten.

» Wij hopen nog, dat een betere geest moge komen over de buitensporige onbuigzaamheid van deze strekking der hierarchie. Wij vertrouwen dat er nu nog vele leden der Roomsche kerk zijn, die dezen wensch deelen. Wordt hij vervuld, dan kunnen wij ook thans nog tamelijken vrede verwachten tusschen de Roomsch-Katholijken in dit land en de Britsche constitutie; doch indien het anders mogt zijn, dan vreezen wij dat de strijd, dien onze vaderen zoo lang en zoo bitter streden, na weinig tijds hernieuwd zal worden. In dat ongelukkige geval voorspellen wij dat een der hoofdvoorwaarden, welke de Britsche natie van hare bewindvoerders, om het even wat hunne strekking zij, eischen zal, deze is: dat de regering zorg drage, dat het voorregt om te deelen in het bewind van eene vrije regering, alleen aan hen zal vergund worden die vrij zijn, en dat de Roomsche opperpriester geloofsgenooten zal hebben, maar geene lijfeigenen of slaven zal tellen in den grooten raad van Koningin *Victoria* en van het Britsche rijk."

FRANKRIJK.

Naar mate de tijd nadert waarop de conferentiën geopend zullen worden, begint men de zaken sombeder in te zien. Italië, het Oosten, Neufchâtel, Perzië zelfs, ziet men voor een zoo vele hinderpalen aan tot het herstel eener goede verstandhouding tusschen de groote mogendheden.

Men zegt nu weder dat de conferentie den 5den Januarij hare eerste zitting zal houden.

— De *Moniteur* behelst de benoemingen van den vice-president van den senaat, benevens van den president en den vice-president van het wetgevend ligchaam voor 1857. De heer *Troplong* is weder tot voorzitter van den senaat en graaf *de Morny* tot voorzitter van het wetgevend ligchaam benoemd.

— De gemeenteraad van Parijs heeft, op voorstel van den prefect der Seine, een crediet van 36,000 fr. toegestaan voor het vervaardigen van een album, waarin de voornaamste tafereelen van den doop van den keizerlijken prins en bijzonder van het bezoek der Keizerin op het stadshuis zullen worden geschetst. Twee oorspronkelijke exemplaren zullen worden vervaardigd, een voor den Keizer en een voor de Keizerin; andere exemplaren van mindere waarde zullen aan de raadsleden worden uitgereikt.

— Zekere abt *Munier*, die wegens zijn werk getiteld: Philatetes, of onderzoek der waarheid, door het Roomsche hof was geïnterdiceerd, bleef niettemin de geestelijke kleeding dragen, ofschoon door geestelijke autoriteiten deswege onderhouden. De bisschop van Adras wendde zich tot den procureur des Keizers te Parijs, die *Munier* ontbood en verklaarde, dat hij hem zou vervolgen, indien hij de geestelijke kleeding niet aflegde. *Munier* liet zich niet afschrikken, hij begaf zich naar den minister van onderwijs en eeredienst en verklaarde, dat hij het er op aan zou laten komen of de Fransche regtbanken het vonnis van eene geestelijke jurisdictie zouden uitvoeren. De regtbanken zullen nu de even zoo belangrijke als gewigtige kwestie hebben te behandelen, of een geestelijk, te Rome geslagen vonnis, ook in Frankrijk kan uitgevoerd worden.

— Men verzekert dat Frankrijk, Engeland en de Vereenigde Staten overeengekomen zijn om in den burgeroorlog, die China beroert, tusschen beide te treden en daardoor er een einde aan te maken.

Voor de menschheid zoowel, als voor den groothandel, zou het wenschelijk zijn, zoo dit berigt bevestigd werd en het daarbij beoogde doel werd bereikt. Het is echter eene taak van belang, die de groote zeemogendheden daar op zich zouden nemen.

Te Brest ligt reeds een Fransch eskader gereed om naar de Chinesche wateren te stevenen. Naar men verneemt, luiden de instructiën van den contreadmiraal *Rignault de Genouilly*, om naar omstandigheden goedschiks of met geweld tegen de Chinesche regering te handelen, doch alleen met het doel, om de uitvoering der overeenkomsten betrekkelijk het Katholicismus te verzekeren en voor het vervolg de bloedige vervolgingen te verhinderen, waarvan de Katholijke zendelingen en hunne bekeerlingen nog voortdurend de slagtoffers zijn.

NEDERLAND.

Tweede Kamer der Staten Generaal.

Zitting van Maandag den 15den December.

De zitting van heden was aan de behandeling van een groot aantal wets-ontwerpen gewijd.

Achtereenvolgens werden of zonder discussie of na eene korte beraadslaging aangenomen:

1) het wets-ontwerp verklarende het algemeen nut van den aanleg van een kunstweg, leidende van den grooten weg van de Lemmer naar Sneek, tot aan het vaarwater de Ee, tegenover het dorp Woudsend;

2) dat tot verklaring van algemeen nut van den aanleg van een kunstweg in de gemeente Smilde, tot aan de grensscheiding van Friesland;

3) dat tot verhooging van hoofdstuk V der staatsbegrooting voor 1855 (fonds voor kolonisatie van behoeftigen);

4) dat tot wijziging van hoofdstuk V der staatsbegrooting voor 1855 (premiën voor de visscherij).

5) de wets-ontwerpen tot bekragtiging van provinciale belastingen, welke allen werden aangenomen zonder beraadslaging, uitgezonderd dat betrekkelijk de provincie Groningen, waarover de heeren *Reinders*, *Zylker* en de *minister van binnenlandsche zaken* ad interim het woord voerden.

Alvorens de Vergadering voortging met de behandeling der overige aan de orde gestelde wets-ontwerpen, heeft zij hoofdstuk XII der staatsbegrooting voor 1857 (*Onvoorziene uitgaven*), waarover in de zitting van Zaturdag de stemmen gestaakt hadden, ten tweeden male in overweging genomen.

De heer *Schimmelpenninck* voert hierover het eerst het woord. Hij doet opmerken, dat dit hoofdstuk sedert 40 jaren bestaat, en vroeger zelfs tot een veel hooger bedrag dan de nu uitgetrokken *f* 100,000; en nooit is daartegen eenig bezwaar gemaakt. In 1855 werd, even als nu, gevraagd de overlegging der rekening van het gebruik, hetwelk in 't vorige jaar van deze gelden gemaakt was; daarop is toen hetzelfde antwoord gegeven als nu, en vervolgens is het hoofdstuk met 50 tegen 3 stemmen aangenomen. Spr. wijst voorts op de mogelijke gevaarlijke gevolgen van het betreden van den ingeslagen weg, namelijk stagnatie in de dienst, enz., en verklaart, dat bij de beraadslagingen over de begrooting geene politieke redenen konden gelden.

De heer *Thorbecke* antwoordt hierop, dat men geenszins ongenegen is, de verlangde som toe te staan, maar onder de bij alle hoofdstukken op den voorgrond staande voorwaarden, dat de posten van uitgaaf worden medegedeeld. Die mededeeling kan geschieden, en het heeft hem pijnlijk getroffen, dat de minister van financiën aarzelt, verantwoording van de bestede gelden te doen, of inlichting omtrent hun gebruik te geven.

De heer *van Bosse* verklaart, dat het zijne bedoeling niet is, stremming in de dienst te veroorzaken; maar dat de reden, waarom men het gebruik der bewuste gelden nu ter spraak brengt, gelegen is in de aanmerkingen, die de commissiën tot onderzoek der staatsrekeningen over 1853 en 1852 te dien aanzien gemaakt hebben. Uit de rapporten toch van die commissiën is gebleken, dat men uit hoofdstuk XII, bestemd voor onvoorziene uitgaven, heeft gedaan uitgaven die zeer goed uit de andere hoofdstukken hadden kunnen plaats vinden en waarvoor op die hoofdstukken posten voorkomen. Men heeft dus op die wijze de toegestane posten kunnen overschrijden. Om zich nu te overtuigen of dit in 1855 ook het geval geweest is, vroeg men den toelichtenden staat der over dat jaar uit hoofdstuk XII gedane uitgaven.

De *minister van financiën* meent al dadelijk in het midden te moeten brengen, dat het hem toeschijnt, dat de zaak op een eenigzins verkeerd terrein gebragt is. De heer *Thorbecke* heeft gezegd, dat het een pijnlijken indruk op hem gemaakt heeft, dat de minister zelfs een oogenblik aarzelt de gevraagde verantwoording te geven. De minister antwoordt hierop, dat hij niet behoeft te aarzelen de rekening over te leggen, want de verantwoording geschiedt aan de rekenkamer en zij wordt gegeven bij het overleggen der staats-rekening. Nopens de kwestie der verantwoordelijkheid kan dus geen twijfel bestaan. Het verlangde stuk zal ter gelegener tijd worden overgelegd.

Maar het is eene andere vraag of de Regering zich mag laten dwingen, om dien verlangden toelichtenden staat nu, bij de behandeling der begrootings-wetten, over te leggen, of de Regering dat stuk mag en zal overleggen, nadat sommige leden verklaard hebben, dat, zoo de minister heden, Maandag, het stuk mededeelt, zij dan voor de begrooting zullen stemmen. Als de Regering nu het stuk overlegt, zal zij dan haar standpunt handhaven? Er wordt wel veel gesproken van gemeen overleg, maar de minister vraagt het of het bevordering van gemeen overleg is, als men zegt: Maandag moet gij het stuk overleggen of anders zal ik het hoofdstuk afstemmen. Aan zulk een verlangen kan de Regering niet toegeven, zoo zij hare waardigheid wil handhaven.

Er is in deze Kamer meermalen gesproken over partijen, en de minister van justitie heeft uit naam van het Kabinet verklaard, dat het zijne stelling wenscht te handhaven, dat het midden tusschen de twee uiterste partijen wil staan. De Regering verlangt noch despotisme, noch eene republiek, en zij voegt er bij, dat het volk verlangt eene Regering en niet eene Regering die in de Kamer overmand wordt. Hij herinnert, dat hij steeds gaarne bereid was alle verlangde toelichtingen aan de Kamer te geven. In den laatsten tijd was er geen einde aan het vragen om inlichtingen, en hoe meer men geeft, hoe meer men inlichtingen vraagt. Hij weet het, de grondwet geeft daartoe het regt, maar als de Kamer zich al meer en meer in de onderdeelen verdiept, dan moet hij vreezen, dat het regeren bijna onmogelijk zal worden.

Zoo aanstonds heeft hij reeds gezegd, dat het stuk, dat men van de Regering verlangt, ligt te geven is. O, ja, het stuk ligt in de portefeuille, die zich voor den minister bevindt, maar, hij zal het niet geven. Hij zal dit niet doen, als dienaar van de Kroon; hij houdt zich overtuigd dat hij daardoor bijval vinden zal bij velen in den lande die het met het Ministerie eens zijn, die liefde gevoelen voor de grondwet. De minister gelooft, dat hij door zoo te handelen meer de waardigheid van de Regering zal handhaven en meer in het belang der grondwet ijveren zal, dan zij die zich vroeger uitsluitend-constitutionneelen hebben genoemd.

Bij het eindigen van deze rede, deden zich toejuichingen van de tribunes hooren, waarop de voorzitter te kennen gaf, dat zoodra zich wederom eenig blijk van goed- of afkeuring deed hooren, hij de tribunes zou doen ontruimen.

De heer *van Nispen van Sevenaer* zegt dat hij ongaarne het woord voert, maar dat hij meent, dat zijn pligt dit vordert. Door den eersten spr. is gezegd, dat zij, die tegen dit hoofdstuk stemden, zekere bedoelingen hadden; maar spr. ziet hier leden van de Tweede Kamer die naar eed en geweten stemmen; de motieven moeten geëerbiedigd worden. Het kan gebeuren dat men in zekere ministers geen vertrouwen heeft. Hij vreest de rigting van dit Ministerie; hij weet niet of zij waarlijk ten voordeele van den Ned. staat is. Zij behoort tot eene partij, welke vergeet dat Nederland niet meer is het Nederland van voor 60 jaren, die vergeet, dat eendragt magt maakt.

Spr. verfoeit de republiek, en evenzeer de oligarchie; hij is royalistisch, maar hij heeft ook gehechtheid voor onze instellingen, en gedachtig aan zijn' eed heeft hij zijne stem uitgebragt. De minister heeft gezegd, dat hij meer dan de leden de grondwet handhaafde. Spr. betwijfelt of de minister dat doet, wanneer hij inlichtingen weigert, welke hij later toch moet geven. Hij betwijfelt of dit ook is in het belang van den staat. Hij vreest dat de eenheid, de kracht van Nederland gevaar loopt.

De heer *van Bosse* geeft te kennen, dat de minister de kwestie op een terrein gebragt heeft hetwelk moeijelijk te volgen is. Zoo ligt komen daarbij hartstogten in het spel. Spr. wil alleen aantoonen, dat de gevraagde inlichtingen niet incompatibel zijn met de grondwet, gelijk blijken kan uit art. 19. Die inlichtingen zijn des te natuurlijker, omdat het betreft eene geldelijke verantwoordelijkheid, welke later toch moet gegeven worden. Na de rede des ministers gehoord te hebben, zal het hem onmogelijk zijn voor het hoofdstuk te stemmen.

De heer *Strens* verdedigt zich tegen de meening van den heer *Schimmelpenninck*, alsof de niet-aanneming van het hoofdstuk, op l.l. Zaturdag, het gevolg zou zijn van een *mot d'ordre*, daar in de afdeelingen van geene zoo groote oppositie was gebleken. Hij heeft zich tegen het hoofdstuk verklaard, hoofdzakelijk omdat hij op constitutionele wijze geen vertrouwen in het Ministerie heeft, althans in de hoofden. Mogt men eene credietwet voor 6 maanden aanvragen, hij zou er voor stemmen. De heer *Schimmelpenninck* heeft ook gewezen op de aanneming van het hoofdstuk in 1855 door 50 tegen 3 stemmen. Spr. heeft onder die 50 behoord, maar hij moet wijzen op het onderscheid van den toestand toen of nu. Toen waren ministers van justitie en van binnenlandsche zaken de heeren *Donker Curtius* en *van Reenen*. Nu zijn het de tegenwoordige titularissen. Het onderscheid is voor spr. groot. De minister van financiën was dezelfde, maar kort te voren had deze de gehate belasting op het gemaal afgeschaft, en thans verklaart hij geene enkele belasting, *ook niet* die op de brandstoffen, te willen afschaffen. Zal spr. nog op een ander onderscheid wijzen? De redevoering, zoo even door den minister gehouden, ontslaat hem daarvan. De rede is toegejuicht door het volk, dat achter de kiezers staat, dit zegt genoeg. God behoede den Koning en het Vaderland!

De heer *Rochussen* geeft te kennen, dat hij, het XIIde hoofdstuk uit een financiëel oogpunt beschouwende, daaraan wel zijne goedkeuring kon geven, ofschoon hij de gevraagde inlichtingen niet ongegrond vindt en de minister die wel had kunnen geven. Hij is ook niet tegen het hoofdstuk uit een politiek oogpunt beschouwd, omdat zich de regel *geen herstel van grieven, geen geld*, niet wenschelijk is, en hier zeker niet admissibel. Hij heeft daarom alle andere hoofdstukken goedgekeurd.

Spr. verklaart verder, dat hij de tegenwoordige bewindslieden voor den oogenblik althans aan het bewind wenscht te doen blijven. Dit Ministerie optredende, heeft de zedelijke verpligting op zich genomen, om het middel van bevrediging aan te wenden bij eene allerbelangrijkste kwestie, dat is om, met behoud van de eenheid der volksschool, te gemoet te komen aan de gemoedelijke bezwaren der petitionarissen. De oplossing moge paradoxaal schijnen, maar het Ministerie heeft het evenwel op zich genomen. Spr. wenscht aan het Ministerie eenigen tijd daartoe te gunnen. Wierd het daartoe niet in staat gesteld, dan zou de meening blijven heerschen, dat het bewijs kon geleverd worden, en dan zouden alle volgende besturen en krachtigen tegenstand blijven ondervinden. Mogten de ministers gelukkig genoeg zijn om het problema op te lossen, zij zouden den dank der natie en de ondersteuning der vertegenwoordiging erlangen. Vinden zij het middel niet, dan zal ook die illusie verdwijnen met zoovele anderen.

Spr. wenscht de pogingen van het Ministerie onbezwaard te laten, waarvan het hoofd verklaard heeft geen haar breed van de grondwet te zullen afwijken, en dat al wat hij als gewoon burger en beoefenaar der wetenschap heeft gehuldigd en verkondigd, op hem als staatsdienaar geen invloed zou uitoefenen. Dit is eene zelfverloochening, waarvoor spr. zich niet vatbaar zou kennen, maar welke hij in den minister waardeert. Hij wil het Ministerie in de gelegenheid stellen zijne taak te vervullen. Zijn votum beteekent: dat hij tot dien tijd het Ministerie wenscht te behouden, en ook daarna en zeer lang, als het aan hetzelve gelukken mogt het daar straks bedoelde middel te vinden.

De heer *Thorbecke* zegt, te goeder trouw te hebben verwacht, dat de minister de verlangde opgave zoude doen, en de weigering te beschouwen als het gevolg van onwil. Hij beweert, dat het hier geen vertrouwen of wantrouwen geldt, maar wel de begeerte om met kennis van zaken te oordeelen, en dat men soms ijver veinst voor het regerende Stamhuis, maar daarachter weêrzin tegen onze constitutionele instellingen verborgen houdt.

Hierop in stemming gebragt, wordt hoofdstuk XII met 35 tegen 33 stemmen aangenomen.

(*Tegen:* de heeren *Hengst*, *Reinders*, *Anemaet*, *Blaupot ten Cate*, *van der Veen*, *ter Bruggen Hugenholtz*, *Beens*, *Meijlink*, *Gevers Deijnoot*, *van Zuijlen van Nyevelt*, *Zylker*, *van Wintershoven*, *Dullert*, *van Nispen van Sevenaer*, *Strens*, *Westerhoff*, *Storm*, *Dommer van Poldersveldt*, *Meeussen*, *Bots*, *de Poorter*, *van der Linden*, *Heemskerk*, *Sloet tot Oldhuis*, *Jespers*, *de Limpens*, *van Bosse*, *van Hoëvell*, *Hoynck van Papendrecht*, *Luijben*, *van Eck*, *Thorbecke* en *d Lom de Berg*.)

De Kamer vervolgt alsnu de behandeling der aan de orde gestelde onderwerpen, en wel:

het wets-ontwerp strekkende tot aanmoediging van den invoer van granen en andere levensmiddelen. Op art. 1 van dat voorstel, luidende: »De bepalingen der wet van den 25sten December 1855 (*Stbl.* no. 180), worden bestendigd tot op den 31sten December 1857", stelt de heer *de Brauw* eene wijziging voor, strekkende om achter de opgegeven woorden te voegen het volgende: »behalve voor zoo veel betreft het meel van aardappelen."

Bij de beraadslaging over deze wijziging kondigt de *minister van financiën* aan, dat België het tractaat met Nederland heeft opgezegd; dat binnen zes maanden na de opzegging eene wet tot regeling der gevolgen daarvan moet worden voorgedragen; dat dan ook in de eerste helft van het volgend jaar een ontwerp zal worden ingediend voor eene herziening van het tarief der regten, en dat zich dan de gelegenheid zal voordoen om te wisselen van denkbeelden over beschermende regten en de opheffing van dezelve.

Het amendement van den heer *de Brauw* wordt hierop verworpen met 67 tegen 1 stem, en het wets-ontwerp zelf met algemeene stemmen aangenomen.

Verder komt nog in beraadslaging het wets-ontwerp tot afschaffing van de griffieregten en vermindering van het regt van zegel op de acten van procureurs en deurwaarders.

De heer *v. Wintershoven* vestigt de aandacht op het verband tusschen art. 6 der af te schaffen wet van Ventose 7de jaar en art. 15 der zegelwet van 1843, en vraagt, of de griffiers verpligt zullen zijn, zich omtrent het aantal der regels van de expeditiën der civiele vonnissen enz. te gedragen naar de bepalingen der algemeene zegelwet.

De heer *v. Rappard* verklaart zich tegen de voordragt; hij wenscht geene grepen gedaan te hebben in het belastingstelsel, en indien men algemeen tot opheffing van belastingen wilde overgaan, waren er nog vele andere, die eerder in aanmerking behoorden te komen dan de onderhavige. Bovendien zou de voorgestelde afschaffing en vermindering slechts een zeer onbeduidenden invloed op de proces-kosten hebben.

De heer *v. d. Linden* acht de voordragt aannemelijk, uit hoofde van het beginsel, dat de proces-kosten, ofschoon dan ook in sommige gevallen slechts ten bedrage van eenige weinige centen, verminderd werden. Hij acht eene meer algemeene herziening der zegelwet zeer wenschelijk.

De *minister van justitie* erkent, dat de vermindering der proces-kosten, die het gevolg van den voorgedragen maatregel kan zijn, niet aanzienlijk is, en dat eene meer belangrijke vermindering eerst door verandering der wet op de regterlijke organisatie en de burgerlijke regtsvordering zal kunnen te weeg gebragt worden; maar hij meent, daarop niet te moeten wachten, en nu reeds te moeten doen hetgeen hij kon. In ieder geval gaf de afschaffing der griffie-regten eene vermindering van *f* 36,000 à *f* 37,000. Ten aanzien van de opmerking van den heer *v. Wintershoven* zegt de minister, dat niet meer de wet van Ventose, maar de zegelwet van 1843 tot rigtsnoer voor het aantal der regels moet strekken.

Op voorstel van den heer *van Akerlaken*, wordt besloten de beraadslagingen in eene avondzitting voort te zetten.

Avondzitting van Maandag den 15den December.

Nadat art. 1 en 2 van het ontwerp tot afschaffing der griffieregten zijn aangenomen, wordt door den heer *Godefroi* op art. 3 een amendement voorgesteld, 't welk, na eenige woordenwisseling tusschen de heeren *van Rappard* en *de Kempenaer*, door den minister is overgenomen, en aldus luidt: »Acten van procureurs en exploiten van deurwaarders, uitgezonderd de acten van protest van non-acceptatie en non-betaling van wisselbrieven en ander handelspapier, en alle overige acten, tot het opmaken waarvan deurwaarders gelijkelijk met andere ambtenaren bevoegd zijn, en zal daarvoor geen kleiner gezegeld papier mogen worden gebruikt, dan aan de andere ambtenaren is toegestaan."

Daarop wordt het ontwerp met 54 tegen 3 stemmen aangenomen.

(*Tegen:* de heeren *Rochussen*, *van Rappard* en de voorzitter, de heer *v. Goltstein*.)

Hierop worden de beraadslagingen geopend over de verhooging van de kosten van het departement van justitie, ter zake van de aanwending van de hulpmarechaussée.

De *minister van justitie* verklaart, ter voldoening aan eene opmerking van het verslag, dat bij eene volgende begrooting de kosten der rijks-veldwachters op nieuw zullen worden voorgesteld, en dat de alsnu aangevraagde gelden zullen gebezigd worden tot handhaving der orde en uitoefening der politie door de hulpmarechaussée daar, waar dit tot deze handhaving gevorderd wordt.

Het ontwerp wordt daarna met algemeene (59) stemmen aangenomen.

Betreffende het kerkhof te Kockengen; — de staatsrekening van 1853; — het adres van *Nijssen*, en het armbestuur over 1854, zijn de conclusiën bij de verslagen voorgesteld aangenomen.

De zitting wordt tot morgen verdaagd.

Zitting van Dingsdag den 16den December.

De zitting van heden was geheel gewijd aan de algemeene beraadslaging over het ontwerp van wet tot vaststelling van de middelen ter bestrijding der uitgaven voor 1857. Vele leden hebben aan die discussiën deel genomen. Zij zijn niet afgeloopen, maar zullen morgen worden voortgezet.

De heeren *van Rappard*, *Sloet tot Oldhuis*, *van Bosse*, *de Lom de Berg*, *Godefroi*, *Rochussen*, *van Wintershoven*, *Hengst* en *van Eck* drongen allen, in meer of mindere mate, op eene herziening van het belastingstelsel aan. Door de heeren *Rochussen* en *Sloet* werden onderscheidene denkbeelden aangegeven over de wijzigingen, die het belastingstelsel zou kunnen ondergaan, waarbij door laatstgemelde inzonderheid werd gewag gemaakt van eene belasting op koffij en tabak. De voornaamste reden waarom men ditmaal zoo bijzonder op de herziening van het belastingstelsel van het rijk aandrong, was gelegen in den moeijelijken toestand, waarin zich de geldmiddelen van vele, vooral groote gemeenten, bevinden.

De heer *Rochussen* deelde deswege belangrijke beschouwingen mede, waaruit eene geheele herziening van het belastingstelsel zou voortvloeijen. Zijne slotsom was, dat, zoo men den accijns op de brandstoffen kon afschaffen en de personele belasting aan de gemeenten overlaten, hij het zou durven wagen, ook in verband met zijne andere financiële ontwerpen, de jaarlijksche bijdrage uit de koloniale geldmiddelen eenigzins te verhoogen.

Niettegenstaande die uiteenloopende beschouwingen, kwamen de meeste leden tot dit resultaat, dat zij dit jaar de wet op de middelen zouden aannemen. De een deed het wel uit erkentelijkheid voor de afschaffing van het gemaal, maar anderen wilden den minister den tijd laten, zijne plannen te ontwerpen en in het volgende jaar ter tafel te brengen.

Reeds heeft de minister van financiën aan de algemeene beschouwingen deel genomen en de sprekers beantwoord. Hij kon niet inzien, dat de gemeenten zoo in den weg tot afschaffing van den accijns op het gemaal hadden moeten inslaan. Hij bleef betreuren, dat men de afschaffing niet uitgesteld heeft tot na de vaststelling van het equivalent. Hoe dit ook zij, hij aarzelde niet te verklaren, dat het de eerste pligt der Regering was, om in den nood der gemeenten te gemoet te komen. Ten gevolge van den langdurigen arbeid, welken de jaarlijksche staatsbegrooting vordert, was hij tot hiertoe buiten staat geweest het bedoelde en andere hoogstbelangrijke punten te behandelen. Men zal, naar zijne meening, moeten komen tot een onderzoek en beslissing van de hoofdvraag, wat men namelijk aan de gemeenten kan afstaan. Voorshands vond hij groote zwarigheid om te voldoen aan het verzoek van den gemeenteraad van Amsterdam, om de geheele personele belasting aan de gemeenten af te staan. Het is zijn voornemen, om in het begin van het volgende jaar zich met die zaak bezig te houden en alzoo te trachten, dat de gemeenten eenige zekerheid erlangen voor dat zij hare begrootingen voor 1858 in gereedheid brengen.

De beraadslagingen zullen morgen voortgezet worden.

Bij het onderzoek in de afdeelingen der Kamer van het wetsontwerp tot *aanvulling der wet van 1822 omtrent de belastingen op de binnenlandsche bieren en azijnen*, hebben zich ten aanzien van de belastingen in 't algemeen drie verschillende gevoelens geopenbaard.

In de eerste plaats werd door verscheidene leden teruggekomen op het verlangen tot geheele afschaffing van dezen accijns. Zij stelden daarbij op den voorgrond, dat de wetgever het mogelijke moet doen, om het bier weder tot algemeenen volksdrank te verheffen en daardoor ook, zooveel in hem is, het gebruik van sterken drank tegen te gaan. In allen gevalle drukt deze accijns niet zoo zeer of niet uitsluitend door het bedrag der belasting, maar vooral ook daardoor, dat hij op eene wijze geheven wordt, die eenen belangrijken tak van nijverheid uitermate belemmert, en den brouwer belet, zulk goed en smakelijk bier te leveren, als anders het geval kon zijn.

In strijd met het voorafgaande, werd door vele leden de instandhouding van den accijns op de bieren en azijnen voorgestaan. Sommigen hunner ontwikkelden daarbij het gevoelen, dat het, na de opheffing van den accijns op het gemaal, waardoor zulk een aanmerkelijk bedrag aan de gewone staatsinkomsten ontnomen is, met eene goede staathuishoudkunde strijden zou, door verdere afschaffing van belasting die inkomsten nog meer in te krimpen.

Anderen verklaarden zich geenszins onbepaald tegen verdere afschaffing van accijnsen, maar meenden dat men daarbij naar een vast stelsel moest te werk gaan, vooral ook in dien zin, dat uitgemaakt bleef, welke der accijnsen, zoodra de toestand van 's rijks geldmiddelen zulks toeliet, het eerst zou worden opgeheven. Als zoodanig nu kwam, naar dit gevoelen, ontwijfelbaar de accijns op de brandstoffen in aanmerking.

Ook de leden die den accijns op de bieren en azijnen in stand gehouden wilden hebben, konden zich met de gedragslijn, door de Regering omtrent de wetgeving op dien accijns in den laatsten tijd gevolgd, niet wel vereenigen. Zij meenden, dat vooral ook de heffing van den accijns op het bier op een beteren grondslag zou kunnen worden gevestigd, en drongen er ernstig bij de Regering op aan, om een gezet onderzoek omtrent deze zaak in te stellen, en als vrucht daarvan eene nieuwe volledige wet omtrent den bieraccijns aan te bieden.

's GRAVENHAGE, 17 December.

Bij kon. besluit van den 14den is benoemd tot kantonregter te Hindelopen, mr. *W. van Nauta Lemke*, advokaat te Oudemirdum en burgemeester der gemeente Gaasterland.

— Z. M. heeft tot ridder der orde van de Eikenkroon benoemd, den opperwachtmeester, fungerend kwartiermeester der maréchaussée in Limburg, *J. Gemmeke*.

— Een aantal notabele ingezetenen van de gemeente Amerongen hebben aan Z. M. den Koning een adres gerigt, waarin zij hun leedwezen te kennen geven over den tegenstand, dien de begrooting van het departement van binnenlandsche zaken bij de Tweede Kamer heeft ontmoet; en hulde brengen aan het besluit van Z. M., om het ontslag van den minister *Simons* niet toe te staan. Naar men verneemt, worden in naburige gemeenten gelijksoortige adressen geteekend.

— De heer *Busch*, technicus te Maastricht, heeft zich tot den raad dier stad vervoegd, te kennen gevende, dat hij uitvinder is van een werktuig van eeuwigdurende beweging, 't welk bestemd is eene geheele omwenteling te brengen in het stelsel van alle beweging gevende werktuigen, welke tot heden bekend zijn. Hij voegt er bij, dat hij reeds van het Fransche gouvernement een brevet voor die uitvinding erlangd heeft, welke hij tevens aan alle vorsten heeft bekend gemaakt en door welke hij hoopt eene som van vijf millioen gulden bijeen te zamelen. En daar de uitvinding binnen de stad Maastricht heeft plaats gehad, biedt hij een aanzienlijk gedeelte dier som aan, om besteed te worden aan de verfraaijing van het stadshuis. De raad heeft besloten dit aanbod onder dankbetuiging aan te nemen!

— De hoogleeraar *Vreede* levert in de *Utr. Ct.* het volgende artikel over den Duitschen bond en de Luxemburgsche grondwet:

»Een algemeene kreet van verbazing en afkeuring is in het vrije Nederland opgegaan over de inbreuk, door de groothertogelijke regering op de bezworen constitutionele instellingen van Luxemburg gepleegd. En inderdaad, hoe vreemd dat land ons sedert de afscheuring van België geworden zij, die gebeurtenis kon voor het regtsgevoel, onafhankelijk van tijd en plaats, niet onverschillig zijn. Zelfs mogen wij ons oordeel over de wederregtelijke handeling niet smoren, al zien wij ons gedrongen een bewind te laken, aan welks hoofd de vorst gesteld is, die onder de verantwoordelijkheid van ministers, in Nederland en Luxemburg tegelijk regeert. Even onbewimpeld als vroeger den bloedigen *coup-d'état* van Parijs, zullen wij thans de willekeur, die tot hiertoe, naar het schijnt, rustig in Luxemburg heerscht, met de gansche Nederlandsche pers veroordeelen. Maar bij de vervulling van dien onaangenamen pligt, zullen wij de waarheid huldigen, in al te eenzijdigen ijver door sommige dagbladen miskend.

»Er zijn er die loochenen, dat de groothertogelijke regering tot de betreurenswaardige daad zoude verleid zijn door den lastigen aandrang, door zekere *pressie* van den Duitschen bond. Wij gelooven, dat niets gemakkelijker is dan het bewijs te leveren van de herkomst van het kwaad uit Frankfort. Men gelieve slechts het bondsbesluit van den 23sten Augustus 1851 op te slaan, en de toepassing daarvan in onderscheidene staten te vergelijken. Zoozeer als iemand, bejammeren wij de zwakheid, welke den misstap ten gevolge heeft gehad; maar het staat der partijzucht niet vrij, den *coup-d'état* in Luxemburg als eene bedreiging voor Nederland af te schilderen. Men had — wij erkennen het — den bond onwrikbaar het hoofd behooren te bieden, gedachtig aan den door *Willem II* vrijwillig afgelegden eed. Men behoefde waarlijk niet voor een bond te zwichten, die in 1848 alle veerkracht en moed verloren hebbende, gedwee was uiteengegaan, en het gezag aan revolutionaire overheden had overgelaten.

»Hoe duur en zwaar de pligten van een bondslid zijn mogen, zulk een offer, als de schennis van eene onverbrekelijke belofte, konden zij niet opleggen. Het ware voor den groothertog eene schoone en edele rol geweest, de zinspreuk van het stamhuis *je maintiendrai* onwankelbaar gestand te doen, en zonder op het voorbeeld van andere vorsten te letten, die de in 1848 uit vrees bewilligde vrijheden, een voor een, uit kracht van het besluit van den 23sten Aug. 1851, hebben herroepen en te niet gedaan, getrouw te blijven aan het eens zoo plegtig gestaafde woord. Maar heeft, waar zoovelen en magtiger voorgingen, het bewind van het kleine Luxemburg, voor het geweld van Oostenrijk en Pruissen beducht, niet durven achterblijven, laat ons de dwaling gispen, maar tevens den oorsprong zoeken waar die te vinden is, niet te 's Gravenhage, maar te Frankfort. Het bedrijf der Luxemburgsche regering heeft niets gemeens met dat van de Nederlandsche staatslieden, niet meer dan voorheen de handelingen in het keurvorstendom of koningrijk Hannover met die van het Britsche kabinet."

ASSEN, 17 December.

Naar men verneemt, is het getal der vervolgingen bij het provinciaal geregtshof alhier, alleen de brandbrieven betreffende, *zestig*, waaraan zich personen van beiderlei kunne schuldig hebben gemaakt, somtijds door een, doch ook door twee en drie personen onderteekend. Vrij algemeen dragen de adressen der bedreigde personen het kenmerk van naauwkeurige bekendheid met personen en zaken.

Velen vreezen reeds, dat, daar de zaken van de maatschappij van weldadigheid in de war zijn, weldra de bedelaars-koloniën zullen opengezet worden, en hare bevolking, die tot alles in staat is, zich weder over het vaderland zal verspreiden en in de eerste plaats de digt bij de koloniën gelegene streken onveilig zal maken. Wij deelen die vrees niet. De Regering trekt zich, blijkens de aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal gedane voordragt, de koloniën of liever hare bevolking aan; zij wil voor de noodige fondsen zorgen, om de zaken op denzelfden voet gaande te houden, en wij zien dus geen reden hoegenaamd, waarom de bedelaars-koloniën zouden opengezet worden of de bevolking van dezelve minder in bedwang zou kunnen worden gehouden, dan vroeger; het is onze meening dan ook, dat er hoegenaamd geen aanleiding tot ongerustheid ten dezen bestaat. (*Dr. Ct.*)

Bij de beantwoording der bedenkingen van de commissie van rapporteurs der Tweede Kamer, betreffende *het fonds van kolonisatie*, heeft de minister van binnenlandsche zaken te kennen gegeven, dat het moeijelijk is te bepalen, welke de oorzaken zijn, die aan verpleegden in de bedelaars-gestichten van de maatschappij van weldadigheid aanleiding hebben gegeven tot het schrijven van brandbrieven, ten einde uit dien hoofde uit de koloniën naar eene gevangenis te worden overgebragt. Z. exc. doet opmerken, dat de weinige personen, onder de meer dan 5000 verpleegden, welke zich aan dergelijk misdrijf schuldig maken, zeker tot de zedelijk diepst gezonkene klasse behooren; — dat de voeding steeds voldoende is bevonden; — dat het welligt tegenzin tegen den veldarbeid is welke als de voornaamste oorzaak moet worden beschouwd, maar dat met zekerheid niets deswege kan worden bepaald, en dat het bezwaarlijk is om het verzenden van dergelijke brieven daadwerkelijk te beletten, zonder de kolonisten in de vrijheid van briefwisseling, op welke zij aanspraak mogen maken, te belemmeren.

GRONINGEN, 18 December.

Heden nacht ruim 12 uur brak alhier ten huize van den grutter E. SONIUS, aan het Boterdiep, een hevige brand uit. De malerij achter zijne behuizing stond reeds in volle vlam, voordat de brandspuiten op de plaats des onheils aanwezig waren. Met behulp van deze mogt men er in slagen de winkelbehuizing en woonkamer te behouden; doch de malerij met pakhuis en stalling zijn eene prooi van de spoedig om zich heen grijpende vlammen geworden. Bovendien zijn bij deze ramp verbrand één levend varken, 150 mudden boekweit, 40 dito haver en 40 dito tarwe, benevens eene groot partij hooi; uit de stalling heeft men het daar staande paard en de koe kunnen redden. De roerende en vaste goederen zijn tegen brandschade verzekerd. De oorzaak van den brand is onbekend.

— Naar wij vernemen, heeft het collegie van kerkvoogden den heer mr. W. LAMAN TRIP benoemd tot ontvanger der kerkelijke goederen, in plaats van den onlangs overledene mr. T. J. VAN IDDEKINGE.

— Door de politie te dezer stede zijn gearresteerd:

1) Zekere C. B., ter zake hij bij onderscheidene burgers diefstallen heeft gepleegd van parapluies uit de standers geplaatst in de vestibules en gangen.

2) Zekere GEERT WASSEUR, schippersknecht, uit hoofde hij in eenen bakkerswinkel eene ruit had gebroken en gepoogd door de ontstane opening brood te ontvreemden. Eenige avonden bevorens had men bij eenen koekbakker insgelijks eene ruit gebroken en door de opening koek ontvreemd.

3) Zekere OLDRIK VAN DER HUURE; deze drong in de huizen der burgers en dwong hen, onder het te koop aanbieden van prenten, ondersteuning af.

4) HARM WEVER, van *Harlingen*, wegens landlooperij.

Ook is wederom uit de gestichten van weldadigheid te Veenhuizen een brandbrief gezonden aan een geacht burger dezer stad, welke brief door de politie is opgezonden aan de justitie.

— De commissaris des Konings heeft bij notificatie van den 15den dezer bekend gemaakt, dat de sluiting der jagtbedrijven, bedoeld bij art. 15 der wet van den 6den Maart 1852, in deze provincie zal plaats hebben met den 31sten dezer maand, met uitzondering echter van het vangen van waterwild, aangeduid in art. 17 dier wet, met slagnetten, van eendvogels in eene eendekooi of daarmede gelijkstaand toestel, en van leeuwrikken en vinken met slagnetten.

— Dingsdag had te *Appingedam* de opening plaats der stembriefjes, ter benoeming van een lid in den gemeenteraad. Was vroeger de deelneming der kiezers groot, bij deze herstemming was zij dit nog meer, want van de 223 aanwezige kiezers waren niet minder dan 171 opgekomen, onder welker briefjes waren 3 in blanco, zoodat het aantal geldige stemmen bedroeg 168. Hiervan waren uitgebragt op de heeren H. A. VERKADE 86 stemmen, en A. T. VOS 82, zoodat de heer H. A. VERKADE, apotheker en oud lid van den gemeenteraad van Appingedam, is benoemd.

— Dat de verbetering van de communicatie niet alleen voordeelig werkt voor landbouw en nijverheid, maar ook tot uitbreiding van wetenschap en kunst, daarvan levert de gemeente *Bierum* een sprekend bewijs. Zoo is ten gevolge van het aanleggen van een kunstweg in die gemeente in 1854 eene vereeniging opgerigt tot nut en genoegen, de verbreiding van nuttige kundigheden en het daarstellen en ondersteunen van nuttige inrigtingen, tot verheffing van den geringen stand, zich ten doel stellende. Zoo werd in 1855 in die gemeente een mannenkoor opgerigt om door oefening de zangkunst aan te kweeken. Vóór het aanleggen van grind- of kunstwegen waren zoodanige inrigtingen bijna niet tot stand te krijgen, dewijl de leden uit de verschillende dorpen zich moesten vereenigen, en zulks in den winter door de kleiwegen bijna onmogelijk was. Den 8sten dezer hielden beide genoemde vereenigingen gezamenlijk eene vergadering in de school te Godlinze, welke regt luisterrijk mogt genoemd worden. Het bestuur van de vereeniging N. en G. had het mannenkoor uitgenoodigd om eens eene vergadering met zang op te luisteren. De heer S. VAN B.... hield bij deze gelegenheid eene sierlijke rede, terwijl er verscheidene schoone bijdragen werden geleverd. Het ruime schoollokaal te Godlinze was bijna te klein om de talrijk opgekomene schaar te bevatten, welke bestond uit een veertigtal leden van de vereeniging N. en G., veelal met hunne vrouwen, een vijftigtal leden van het mannenkoor en een aanzienlijk aantal gasten, zoo uit Bierum als uit eene naburige gemeente. Na den afloop was ieder regt voldaan over deze genoegelijke en schoone vergadering. Eere daarvoor toegebragt aan het bestuur van de vereeniging N. en G., die het plan van deze vergadering heeft ontworpen en dezelve zoo goed geleid; — eere de directie van het mannenkoor, onder wiens leiding verscheidene fraaije zangstukken zoo rond en naauwkeurig zij uitgevoerd!

KUNSTNIEUWS.

Blijkens de hierachter staande annonce, zullen morgen avond een drietal dames hier eene soirée musicale geven. — Bij de zeldzame gelegenheid die zich in deze stad in den laatsten tijd aanbiedt om talenten van elders te hooren, zullen, naar wij vertrouwen, de gezusters VAN DER BEEK zich over de ontvangst van het Groninger muzijkminnend publiek niet te beklagen hebben. — Door een enkel woord van aanbeveling willen wij er het onze toe bijdragen de opkomst bij de *soirée musicale* te bevorderen. De drie gezusters VAN DER BEEK, harpiste, pianiste en chanteuse, dochters van een overleden Nederlandschen kolonel van de artillerie, hebben, én om in eigen onderhoud en dat harer moeder te voorzien, en door liefde voor de kunst gedreven, zich bij haar tweejarig verblijf op het conservatoire te Brussel, met de borst op de beoefening der muzijk toegelegd (waarvan de bekrooning van eene der dames ten bewijze kan strekken) en doen thans eene kunstreis door ons land. Voor korten tijd hebben zij zich in Arnhem doen hooren, waar zij de verwachting van het talrijk publiek verre hebben overtroffen. De *Arnh. Ct.* laat zich daarover aldus uit: »Alle stukken van het programma werden correct en met smaak uitgevoerd; wij weten niet waaraan de voorkeur te moeten geven, hetzij aan het elegante en zuivere spel der harpiste, aan de glas zuivere en helder klinkende stem, gepaard aan goede methode der chanteuse, of aan de smaakvolle voordragt en kernachtigen aanslag der pianiste; alle drie voldeden bij uitstek." Ook in Utrecht, waar zij zich in 't begin dezer week hebben laten hooren, hebben deze drie zusters buitengewoon voldaan. Redenen genoeg om haar ook hier eene goede ontvangst te voorspellen.

De goochelaars of prestidigitateurs (gelijk die heeren zich hier ook wel betitul eren) schijnen tegenwoordig als uit den grond op te rijzen. Terwijl onze oude bekende, S. LANTINGA (die echter vooral zijn vak maakt van mimiek en buikspraak) in deze provincie zijne voorstellingen geeft, zijn onze stadgenooten gisteren avond in de gelegenheid geweest zekeren MULLENS zijne kunstverrigtingen te zien uitvoeren. Uit de talrijke opkomst in de zaal der societeit *de Harmonie* bleek, dat er veel liefhebberij in deze stad voor dergelijke handigheden of aardigheden bestaat. Weldra zal zich op nieuw de gelegenheid opdoen om daarvan te doen blijken. Wij vernemen toch, dat er nog een derde kunstenaar in dat vak in aantogt is, die, naar de verschillende dagbladen zich over hem uitlaten, het zeer ver in die kunst moet hebben gebragt. Die dagbladen toch noemen hem een tweeden Bosco, en dit zegt nog al zoo iets; hij zelf noemt zich mr. of ook wel professor JACQUES RUDOLPH KINSBERGEN, premier magicien du royaume des Pays-Bas. Deze zal hier met zijne echtgenoot op den 5den Januarij a. s. eene voorstelling geven in den Stads-Schouwburg. Te rekenen naar het talrijke publiek, dat bij de voorstelling van gisteren avond opkwam, zullen zeker ook velen zien naar de tegenwoordig zoo zeldzaam geopende Schouwburgzaal begeven, om zich met de bekwaamheden van den tooverkunstenaar KINSBERGEN bekend te maken.

Blijkens achterstaande advertentie, zal ook de heer LANTINGA in de societeit *de Harmonie*, Zaturdag a. s. eene voorstelling geven. De directie heeft met het engageren van dezen voorzeker gehandeld naar den wensch van een groot aantal leden, die zich door LANTINGA nog gaarne een avond laten amuseren, iets waartoe hij bijzonder in staat is.

TELEGRAFISCHE BERIGTEN.

Bij het ter perse leggen dezer waren nog geene Telegrafische berigten voor ons ontvangen.

ZEETIJDINGEN.

Binnengekomen.

AMSTERDAM 15 Dec., *Addens* Jantje Doornbos, Vivier; — 16 *Crap Hellingman* Gelderland en *Haasnoot* Henriëtte, Tjilatjap; *Tjakkes* Curaçao, v. Curaçao.

HELVOET 16 Dec., *Westers* Antina, Lissabon; *de Zeeuw Bagges* Thetis, Tromsöe; *Vernes* Merwestroom, Bergen.

GENUA 7 Dec., *Dekker* Lucie Hendrika, Newcastle.

LEITH 13 Dec., *Zeven* Elisabeth, Stettin.

BREMERHAVEN 13 Dec., *Egberts* Sjamke, Amsterdam.

TONNINGEN 12 Dec., *Top* Onderneming, v. Bremen n. Carlshamn; *de Jonge* Willemina Klasina, v. Kampen n. Sleeswijk.

Vertrokken.

AMSTERDAM 16 Dec., *de Boer* Everhardus, Konst.

TEXEL 15 Dec., *de Meester* Willem Daniël en *Esink* Derkina Titia, Batavia; *Ihnen* Wilhelmine, Valparaiso; *Bakker* Sagitta, Suriname; *Zwaal* Zeemeeuw en *Schippers* Hillechiena Catharina, Venetië; *Smaal* Bertha en *Ellerman* Valparaiso, Napels; *Donema* Geertruida Johanna en *Fenenga* Johanna Bartha, Livorno; *Beckman* Margar., Gibraltar; *Bakker* Vr. Geertje, Bordeaux; *Bulder* Henriëtte, Nantes; *van Eyk Menkman* Koning Willem II, Cardiff; *Feijen* Esperance en *Hjelmstrom* Koophandel, Newc.; — 16 *van Noel* Laura en Adèle, Batavia.

HELVOET 15 Dec., *Bouten* Kosmopoliet, Batavia; *Duindam* Egmond aan Zee, Londen; *v. d. Gouwe* Maria Johanna, Gibraltar.

BROUWERSHAVEN 15 Dec., *Borchers* Constance en *Vis* Rotterdam, Batavia; *Meijer* Julius, Newyork.

MARSEILLE 12 Dec., *Nickus* Tecla Johanna, Falmouth.

SUNDERLAND 12 Dec., *v. d. Meulen* Fanny, King George Sound.

LIBAU 14 Nov., *Rasker* Johanna, 20 *Doekes* Alida Giezen, 2 Dec. *Visker* Johannes Hermanus en 3 *Lula* Roelfina Roelina, Holland.

BOLDERAA 9 Dec., *Heres* Susanna, Londen; *Wegener* Gebroeders, *Broekman* Helena, *Groenewold* Fennechina Hendrika, *de Grooth* Joh. Maria, 10 *Tiktak* Jantina Fennechina, *Kuitse* Fanny, *Jonkhoff* Hoop, *Kolle* Janne en Marie, *Legger* Termonde, *Roskamp* Iduna, *Rommersen* Vr. Martha, *Harms* Emanuel, *Kolkman* Geertruida Margaretha, *Nanninga* Elisa en *Mellema* Hermanus Hesselaar, Elseneur; *Ebeling* Anna Hendrika, Amst.; *Schuitema* Eendragt, Holland; *Smit* Aurora, Lond.; *Poort* Catharina en *Valk* Alida, Stettin; *Huberth* Johanna Margar., Antwerpen; *Kramer* Fanny Sermes, Elseneur; *Kuipers* Maasnymph, Holland; — 11 *Lindeboom* Margaretha, Belgie; *Mulder* Feika Jantina, Stettin; *Harkema* Valerius Lodewijk, Elseneur.

ZOUTKAMP, 17 Dec. Binnengekomen *Stutvoet* Annechina Harmina, Oudsoen.

MALTA, 26 Nov. Het schip Jan van Harwegen, kapit. *A. Boer*, van Venetië naar Marseille, is alhier met schade binnengeloopen, hebbende op de hoogte van Kaap Bon een' storm doorgestaan.

LIJST DER NEDERLANDSCHE SCHEPEN welke de Sond gepasseerd zijn.

13 Dec. *Ontjes*, Johanna Emilie, v. Libau n. de Maas, m. gerst.
Waterborg, Fennechina, v. Rugenwalde n. Rochester, m. ijzer.
De wind den 13 Dec. Z., Z.W.

LAATSTE BERIGTEN.

Binnengekomen.

AMSTERDAM 16 Dec., *Mulder* Sirius, *Meijboom* Aldebaran en *Rienitz* Java Koerier, Bat.; — 17 *Rapp* Ardjoeno, Samar.

TEXEL 17 Dec., *Beukema* de Marne, v. Stockholm n. Dordrecht.

BROUWERSHAVEN 16 Dec., *Hazewinkel* Sjouke Alida, Koningsb.; *Staal* Vr. Clara, Werder.

Bij BEVEZIER 15 Dec., *v. d. Meulen* Fanny, Sunderland.

LONDEN 15 Dec., *v. d. Wijk* Annechina, Patras.

Bij DEAL 14 Dec., *de Groot* Jacoba Johanna, v. Newc. n. Genua.

KIRKALDY 12 Dec., *Huisman* Hendrika, Cadix.

DUNDEE 10 Dec., *Ploeg* Vertrouwen, Harlingen.

ALEXANDRIE 5 Dec., *de Boer* Henriette Geertruida, Amst.

Vertrokken.

AMSTERDAM 16 Dec., *v. Holdinga* Graaf v. Limb. Stirum, Soerabaya; *Zuidema* Bacchus, Port Mahon.

TEXEL 16 Dec., *Martens* Minerva, Bergen.

HELVOET 16 Dec., *Evers* Alblasserwaard, Cardiff; *Bakker* Cornelis Wernard Eduard, n. Cardiff en Manilla; *v. d. Hoeven* Jedo en *Maas* Bulgerstein, Londen en Australie; *Vogelsang* Bijenkorf, *Bik* Vier Gezusters, *v. d. Hoff* Whampoa, *Meppelder* Jacobus Martinus en *Pfeiffer* Jonge Jan, Batavia; *Zwede* Hugo Grotius en *Chevallier* Henriette, Soerabaya; *Teengs* d'Elmin en *Jones* Twee Anthony's, Akyab, *Oltmans* Maria Cornelia, Buenos Ayros; *Goosens* Arend, Konst.; *de Boer* Maria en *Rijkens* Jantina Annech., Triest, *Brandt* Jonge Willem, Livorno; *Brandt* Gerrardina, Lissabon.

VLISSINGEN 15 Dec., *Kramer* Gertrude, Konst.

MAASSLUIS 16 Dec., *Goosens* Cornelia, Nantes.

ZIERIKZEE 16 Dec., *de Vries* Marinus en Geertr., Newport.

PORTSMOUTH 14 Dec., *v. d. Meer* Corn. Jacoba, v. Rott. n. Bilbao, *v. Duin* Amstel, v. Cette n. Rott.

HARTLEPOOL 13 Dec., *v. Eyk* Adriana Franc., Vlissingen.

Zeilklaar.

LONDEN 15 Dec., *Verschoor* Beatrix, Adelaïde; *Hofman* Fop Smit, Port Philip.

DEAL 13 Dec., *v. d. Ley* Albert v. Panhuys, Genua.

NEWYORK 28 Nov., *Visser* Fosca Helena, Amst.

Het schip Lucipara's, gevoerd geweest door kapit. *J. Kloppenburg*, v. Amst. n. Bat., met schade te Simons Baai binnengeloopen en geabandonneerd, is, volgens brief van de Kaap de Goede Hoop van 18den Oct., voor 1740 p. st. verkocht.

Het schip Antje, kapit. *Schaafsma*, is den 20sten Nov. v. Fernambuck n. Bahia vertrokken, om de lading voor Amst. in te nemen.

Het schip Grietje Bos, kapit. *Hoff*, v. Amst. n. Triest, zou, volgens telegrafisch berigt van Napels van 15 dezer, op den 25sten Nov. j.l. op de Siciliaansche kust, bij Trapani, verongelukt zijn.

BURGERLIJKE STAND.

Van den 12den tot en met den 18den December 1856 zijn te *Groningen* geboren 9 zoons en 6 dochters; gehuwd 4 paren; overleden 9 ouden en 6 jongen.

HANDELSBERIGTEN.

GRAANMARKTEN.

ROTTERDAM, 16 *Dec.* Tarwe: 162 ℔ Hoogl. Kleefs. *f* 400; 160, 163 ℔ dito dito *f* 380, *f* 390.

AMSTERDAM, 17 *Dec.* Tarwe bij kleinigheden als voren: 128 ℔ o. witb. Pools. *f* 480; 129 ℔ n. dito *f* 475; 129 ℔ jar. dito *f* 455; 127 ℔ dito *f* 410; 127 ℔ o. en n. dito *f* 360; 117 ℔ n. Vries. *f* 270. — Rogge flaauwer en alleen bij gerijf verkocht: 120 ℔ Amerik. *f* 260.

Koolzaad hooger betaald. Verkocht: Holst. 62 p. vl.; op 9 vat dadelijk 87 p. vl.; April $87\frac{1}{2}$ p. vl.; Sept. 78 p. vl. — Lijnzaad in een doen: 106, 107 ℔ Memel *f* 300. — Raapolie williger, vooral dadelijk: op 6/w. *f* 54,25; vlieg. *f* 52,75; Mei 1857 *f* 48,75; Sept. en Oct. 1857 *f* 45 a *f* 45,50. — Lijnolie dadelijk en op levering iets hooger betaald: op 6/w. *f* 40,75; vlieg. *f* 39,50; Maart *f* 38,25 a *f* 38,50; April en Mei *f* 38,50 a *f* 38,75; Sept. en Oct. 1857 *f* 38,25 a *f* 38,50. — Hennepolie op 6/w. *f* 48,25; vlieg. *f* 47.

LONDEN, 15 *Dec.* Van inl. Tarwe was heden zeer weinig ter markt gevoerd, doch van den vorigen marktdag was vrij veel overgebleven, zoodat het te koop gebodene meer dan voldoende was voor de consumtie; de kooplust was niet groot, zoodat tot 2 sh. verlaging slechts weinig konde geplaatst worden. De prijzen van vreemde waren geheel nominaal. — Gerst, Boonen en Voer-Erwten onveranderd; witte Erwten iets lager. — Haver ferm op de vorige notering.

Van den 17den. Granen onveranderd, zonder handel, weinig aanvoer.

VEEMARKTEN.

LONDEN, 15 *Dec.* De veemarkt was ruim voorzien en de vorige prijzen hebben zich goed gesouteneerd.

EFFECTEN-BEURS.

AMSTERDAM, 17 *December.*

NEDERL., Werk. Schuld $2\frac{1}{2}$ pCt. 63, $63\frac{1}{16}$, 63; Dito Dito 3 pCt. 75, $75\frac{1}{16}$; Dito Dito 4 pCt. 94, $94\frac{1}{16}$; O. I. Leening 4 pCt. $93\frac{3}{8}$; Amortis.-Syndicaat $3\frac{1}{2}$ pCt. $89\frac{1}{4}$; Maatsch. v. Weldadigheid $4\frac{1}{2}$ pCt. 61. — BELGIE, $4\frac{1}{2}$ pCt. $89\frac{1}{2}$. — SPANJE, Onb. Stukk. $1\frac{1}{4}$ pCt. $23\frac{5}{8}$, $23\frac{7}{16}$, $23\frac{3}{8}$; Dito 3 pCt. 41; Dito Binnenl. a 6/m. 3 pCt. 37, $37\frac{1}{8}$, 37; Coup.-Bewijzen $5\frac{13}{16}$, $5\frac{7}{8}$, $5\frac{13}{16}$. — PORTUGAL, te Londen 3 pCt. $44\frac{1}{8}$. — RUSLAND, Oblig. *Hope en Co.* 1798 en 1816 5 pCt. $103\frac{1}{8}$; Dito Dito 1828 en 1829 5 pCt. $101\frac{3}{4}$; Cert. bij Dito 1831 en 1833 5 pCt. $92\frac{1}{4}$; Dito $4\frac{1}{2}$ pCt. $92\frac{3}{4}$, Dito bij *Hope* 4 pCt. 83; Dito van Inschr. in Assign. 6 pCt. $62\frac{1}{8}$. — POLEN, Cert. 4 pCt. $75\frac{7}{8}$.

OOSTENRIJK, Metall. 5 pCt. $73\frac{1}{4}$, $73\frac{3}{8}$; Dito Nation. 5 pCt. $74\frac{3}{8}$, $74\frac{1}{4}$, $74\frac{3}{8}$; Dito Nieuwe 1847 $2\frac{1}{2}$ pCt. $38\frac{1}{16}$, $38\frac{1}{8}$; Dito 1851 en 1852 $2\frac{1}{2}$ pCt. $38\frac{1}{16}$, $38\frac{1}{8}$; Dito Nieuwe en Dito 1854 5 pCt. 83, $83\frac{3}{16}$, $83\frac{1}{8}$; N. Weener Loten v. 250 fl. 1854 *f* 314; Nap. Cert. *L. en B.* 5 pCt. 103; Sardinie 5 pCt. 85; Denem. 5 pCt. $100\frac{3}{4}$; Braz. 5 pCt. 97; Mexik. $19\frac{9}{16}$, $\frac{11}{16}$, $\frac{5}{8}$; Dito Onb. $19\frac{9}{16}$, $\frac{11}{16}$, $\frac{5}{8}$; Gren. $20\frac{3}{4}$, $\frac{7}{8}$, $\frac{3}{4}$; Dito Onb. $20\frac{3}{4}$, $\frac{7}{8}$, $\frac{3}{4}$; Ecuador Onb. $13\frac{5}{8}$; Venez. $32\frac{1}{2}$; 5 pCt. Russen bij *Stieglitz* 5de Serie $93\frac{1}{4}$, $\frac{3}{8}$; Dito 6de Serie 95, $\frac{1}{16}$, 95.

Noch in Holl. noch in vreemde effecten was heden eenige noemenswaardige handel of variatie. Alleen in Oostenr. Nation. 5 pCt. was de omzet vrij levendig.

Spaansche Cred. *f* 66, *f* $65\frac{1}{2}$, *f* $66\frac{1}{2}$, *f* $66\frac{1}{4}$; dito bij *Rothsch.* *f* 122, *f* 124, *f* 123; 7 pCts. Illinois Central $88\frac{1}{2}$.

Koers van het Geld: Beleen. 5; Prolong. 6; Disc. $5\frac{1}{2}$ pCt.

Laatste prijzen te 5 uur: Integralen 63; Spaansche $1\frac{1}{4}$ pCt. $23\frac{5}{8}$; Binnenl. 3 pCt. 37 a $\frac{1}{16}$; Metall. 5 pCt. $73\frac{1}{4}$.

ADVERTENTIEN.

HUWELIJKS-, GEBOORTE- EN STERFBERIGTEN.

*** Bevallen van een' ZOON GEERTJE AUDELËS KUIPERS, hartelijk geliefde Echtgenoot van

J. WOLDRINGH,
Predikant.

BREEDE, 15 December 1856.

*** Heden beviel voorspoedig van een' ZOON E. H. A. VAN BOEKEREN, geliefde Echtgenoot van

K. DE WAARD.

GRONINGEN, 17 December 1856.

*** Den 9den December 1856 overleed te *Hyères*, in *Frankrijk*, mijn oudste Zoon, Jhr. Mr. ONCKO VAN SWINDEREN, in den ouderdom van 25 jaren.

C. H. G. THOE SCHWARTZENBERG EN HOHENLANSBERG,
Douairière VAN SWINDEREN.

*** Heden overleed, na eene langdurige ongesteldheid, mijne geliefde oudste Dochter FOKELINA, in den ouderdom van bijna zestien jaren.

HOOGEZAND, 14 December 1856.

E. TEENSTRA,
Wedw. H. K. MULDER.

*** Heden overleed, tot mijne diepe droefheid, na een langdurig lijden, mijne geliefde Echtgenoot MARIA NAP, in den ouderdom van 59 jaren.

GRONINGEN, 15 December 1856.

P. L. DE GAVERE.

Eenige kennisgeving.

*** Heden overleed, na eene ziekte van ruim 6 weken, mijne innig geliefde Echtgenoot BARBERA M. JONKER, in den ouderdom van 49 jaren, van welke ik 27 met haar in den gelukkigsten echt mogt leven.

Ieder, die de waardige Overledene in haar zacht en werkzaam bestaan leerde kennen, zal mijn groot verlies beseffen.

SAPPEMEER, 16 December 1856.

J. K. MULDER.

⁎ Door de Erven **C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA**, te *Groningen*, wordt met het beste succes gedebiteerd:

TAFEL
OF
Berekening der Huur of Rente
VAN
EIGENDOMMEN.

Prijs **50** Cents.
In dit Handboekje kan met een' oogopslag worden gezien hoe veel men voor een' Eigendom moet besteden, als men slechts bepaalt naar hoe veel percent men zijn geld wil beleggen, en is dus zoo al niet onmisbaar, toch *hoogst gerijfelijk* voor Renteniers en andere Bezitters van Eigendommen.

Aan de Inteekenaren is verzonden:
No. 24 van het

GODSDIENSTIG HUISBLAD.
Stichtelijke Lectuur voor Verstand en Hart,
ONDER HOOFDREDACTIE VAN
Dr. E. J. DIEST LORGION
EN MEDEWERKING VAN EEN AANTAL MET ROEM BEKENDE VADERLANDSCHE GELEERDEN.

Inhoud: *Bijbelverklaring.* Eene gelijkenis van den Heer vooral ook voor onze dagen; door M. COHEN STUART. — *Kerkelijke Geschiedenis.* August Herman Francke; door HAMERSTER. — *Mengelingen.* De geringheid van den mensch blijkbaar uit de vorderingen in de Natuurkunde. — Gulden woorden uit het gulden boekske. (*Vervolg.*)
Jaarlijks verschijnen 26 Nommers in roijaal octavo, tegen den prijs van ƒ 4—00.

Een ieder die iets te VORDEREN mogt hebben van — of VERSCHULDIGD zijn aan de **NALATENSCHAP** van wijlen Mejufvrouw de Wed. **ED. BULSING**, wordt verzocht, daarvan opgave te doen vóór den **vijftienden Januarij e.k.**, ten KANTORE van den ondergeteekende.
GRONINGEN, 18 December 1856.
J. J. BULSING, R.z.

HEDEN AVOND TE 7 UUR,
ten Huize van den Kastelein EEKHOFF, aan de Groote Markt alhier, **publieke Verkoop** der **VASTE GOEDEREN** breeder vermeld in deze Courant van Woensdag j.l.
Mr. W. LAMAN TRIP, *Notaris.*

⁎ Ten overstaan van Mrs. **J. J. DE SITTER** en **W. LAMAN TRIP**, Notarissen te *Groningen*, zullen, op DINGSDAG den 6den Januarij 1857, des avonds te 7 uur, ten Huize van Mejufvr. de Wed. BONTEKOE, in *de Unie*, aan de Groote Markt te *Groningen*, publiek te koop worden aangeboden:
I. De EIGENDOM van ongeveer 23 Bunders BEHUISD LAND, gelegen te *Rasquert*, bij ALBERT PIETERS BUREMA in vaste beklemming in gebruik, voor eene jaarlijksche, op Midwinter verschijnende, huur van ƒ 135—70.
II. ADIDEM van ruim 15 Bunders LAND, mede aldaar, bij JAN SIJBRAND BRUINS en Vr. onder bekl. in gebruik, voor eene jaarl., op Midw versch., huur van ƒ 100—00.
III. ADIDEM van ongev. 6 Bunders GROENLAND, gelegen buiten de Boteringepoort, achter de Rijskampen, onder *Groningen*, bij J. DE WAARD en Vr. onder bekl. in gebruik, voor eene jaarl., op Midw. versch., huur van ƒ 96—00.
IV. ADIDEM van ongev. 3 Bunders LAND, gelegen te *Godlinze*, bij A. B. HAR onder vaste bekl. in gebruik, voor eene jaarl., op Midw. versch., huur van ƒ 25—50.
V. ADIDEM van ongev. 3 Bunders LAND, mede aldaar, bij K. J. KNOL onder vaste bekl. in gebruik, voor eene jaarl., op Midw. versch., huur van ƒ 24—00.
VI. ADIDEM van ongev. 1¼ Bunder LAND, onder *Uithuizermeeden*, bij TJARK BERENDS GROENDIJK en Vr. in gebruik, voor eene jaarl., op Midw. versch., huur van ƒ 14—00.
VII. ADIDEM van ongev. 25 Roeden LAND, gelegen te *Rasquert*, bij JAN HINDRIKS TEMPEL onder bekl. in gebruik, voor eene jaarl., op Midw. versch., huur van ƒ 8—00.
VIII. ADIDEM van eene BEHUISDE HEEMSTEDE, mede aldaar, bij BEREND PIETERS LENEMA en Vr. in gebruik, voor eene jaarl., op Midw. versch., huur of pacht van ƒ 5—00.
Om dadelijk te aanvaarden.
De Conditiën van dezen Verkoop zullen in tijds op de gewone plaatsen ter lezing liggen, doch de Bewijzen van Eigendom alleen ten Kantore van laatstgenoemden Notaris.

⁎ Ten overstaan van Mr. **J. W. QUINTUS**, Notaris te *Groningen*, zullen, op MAANDAG den 12den Januarij 1857, des avonds te 7 uur, ten Huize van den Kastelein J. H. EEKHOFF, aan de Groote Markt aldaar, publiek worden verkocht:
I. Eene ruime, weldoortimmerde en zeer ter nering staande KOOPMANS BEHUIZING, met TUIN en PAKHUIS er achter, staande en gelegen op vrij eigen grond, Noordzijde aan de Noorderhaven te *Groningen*, wordende door Mejufvrouw de Weduwe F. H. JANSSONIUS in eigendom bewoond.
II. Eene BEHUIZING, get. IJ 167, bestaande uit 2 WONINGEN met grooten TUIN, staande en gelegen in de Kleine Brandenburgersteeg, buiten de Heerepoort te *Groningen*, zijnde eene **KOEMELKERIJ**, door wijlen R. STEUNEBRINK bewoond.
III. Eene BEHUIZING met OPEN GROND er achter, get. S 102, staande en gelegen Zuidzijde in de Groote Raamstraat te *Groningen*, wordende door J. POST in huur bewoond.
IV. Eene ruime WONING, get. N 186, staande Oostzijde in de Nieuwe Boteringestraat te *Groningen*.
V. Eene VROUWEN ZITPLAATS in de Akerk te *Groningen*, in de besloten Bank aan den Pilaar, tegenover den Predikstoel, get. no. 435; en
Na bekomen regterlijk verlof:
VI. Eene BEHUIZING, staande aan den *Wolddijk*, bij de *Noorderhoogebrug*, behoorende tot de Nalatenschap van wijlen H. R. WIERINGA.
Alles om te aanvaarden den 1sten Mei 1857.
Te bezien Zaturdag vóór en op den Verkoopdag, Perceel I van 11—2 uur, op BEWIJZEN VAN TOEGANG, ten Kantore van den Notaris te bekomen, en de overige Perceelen des namiddags van 2—4 uur.

⁎ Ten overstaan van Mr. **J. W. QUINTUS**, Notaris te *Groningen*, zullen, op WOENSDAG den 21sten Januarij 1857, des avonds te 7 uur, ten Huize van den Kastelein J. H. EEKHOFF, aan de Groote Markt aldaar, publiek worden verkocht:
I. Eene ruime, tot vele Affaires geschikte BEHUIZING, get. D 69, met OPEN PLAATS en groot BLEEKVELD er achter, en KORENZOLDERS er boven, staande en gelegen op eigen grond, Westzijde aan het Schuitendiep te *Groningen*, hebbende een' vrijen ACHTERUITGANG naar het Kattendiep, wordende door Mejufvrouw de Wedw. O. R. OETZES in eigendom bewoond.
II. Eene WONING, get. D 66, staande Noordzijde aan het Kattendiep te *Groningen*, door WUBBENA in huur bewoond.
III. Eene zoo goed als nieuwe HALVE TREKSCHUIT, get. no. 13, varende van *Groningen* op *Winschoten*, vice versa, met TOEBEHOOREN en de REGTEN en GEREGTIGHEDEN daaraan verbonden.
IV. Eene dito HALVE TREKSCHUIT, no. 13, varende als voren en met dezelfde REGTEN.
Alles om te aanvaarden den 1sten Mei 1857. Te bezien daags vóór en op den Verkoopdag, des namiddags van 2—4 uur.

⁎ Ten overstaan van Mr. **C. DE RANITZ**, Notaris te *Groningen*, zullen, op MAANDAG den 12den Januarij 1857, des avonds te 7 uur, ten Huize van J. G. WOLDRING, in het Logement *de Nieuwe Doelen*, in de Poelestraat te *Groningen*, publiek worden verkocht:

I. Eene ruime, wèldoortimmerde BEHUIZING, get. F 231, met OPEN PLAATS en TUIN, staande en gelegen op eigen grond te *Groningen*, in de Folkingestraat, Oostzijde, wordende in eigendom bewoond door F. LUCKHAUS.
II. Eene nette BEHUIZING, get. M 82, met OPEN PLAATS, staande en gelegen te *Groningen*, in de Nieuwe Boteringestraat, Westzijde, doende jaarlijks tot grondpacht ƒ 3—99½, wordende in huur bewoond door P. S. VAN DER REIS.
III. De EIGENDOM van 97 R., 10 E., BEHUISD LAND, gelegen te *Zevenhuizen*, Gemeente *Leek*, bij DOUWE L. WOLTERS onder beklemming in gebruik, voor eene jaarlijksche, op Mei versch., huur van ƒ 12—00.
En na bekomen **Regterlijk verlof**, ten verzoeke van de Wedw. en Erven L. TAK:
IV. Een SCHUURTJE of HUT met GROND en MANDEELIGE SLOOTEN, staande en gelegen te *Groningen*, aan den Stadswal, op de zoogenoemde Pol, aan het einde van de Groote Leliestraat.
V. De EIGENDOM van 1 B., 85 R., 70 E. BEHUISD LAND, gelegen onder *Godlinze*, bij HINDRIK SJABBES SMIT en Vr. onder beklemming in gebruik, voor eene jaarl., op Midw. versch., huur van ƒ 35—00.
VI. De EIGENDOM van ongeveer 2¼ B. LAND, gelegen onder *Grootegast*, bij JOHANNES ARENDS FRIESWIJK en Vr. onder beklemming in gebruik, voor eene jaarl., op den 1sten Mei versch., huur van ƒ 15—00.
VII. De EIGENDOM van eene BEHUISDE HEEMSTEDE, gelegen te *Oosternieland*, bij JACOB JACOBS DIJKEMA en Vr. onder beklemming in gebruik, voor eene jaarl., op Martini versch., huur van ƒ 12—00.
VIII. De EIGENDOM van 76 R., 70 E. BEHUISD LAND, gelegen te *Marum*, bij H. G. DE BOER onder beklemming in gebruik, voor eene jaarl., op Mei versch., huur van ƒ 11—00.
IX. De EIGENDOM van eene GRONDPACHT van eene WOONKAMER, staande te *Groningen*, in de Nieuwe Kijkin 't Jatstraat, in gebruik bij ANNA VERVERS GASTHUIS, voor eene jaarl., op den 1sten Mei versch., pacht van ƒ 1—50.
X. De EIGENDOM van als voren, staande naast de vorige, bij G. H. DREWES en Vr. in gebruik, als voren voor ƒ 1—50.
XI. De EIGENDOM van als voren, staande naast de vorige, bij J. DE BOER in gebruik, als voren voor ƒ 1—50.
Om te aanvaarden perceel I, II en III op den 1sten Mei e.k. en de overige perceelen dadelijk na den toeslag. Te bezien op den Verkoopdag van 10—12 en van 2—4 uur.
Mr. C. DE RANITZ, *Notaris.*

⁎ Ten overstaan van den Notaris Mr. **J. J. CREMERS**, zullen, op DONDERDAG den 15den Januarij 1857, te 7 uur *precies*, ten verzoeke van het BESTUUR der Gemeente GRONINGEN, ten Huize van J. H. EEKHOFF, aan de Groote Markt, in het openbaar worden verkocht:
De **GROND- of ERFPACHTEN** binnen de Gemeente *Groningen* en aan dezelve behoorende, bedragende te zamen aan jaarlijksche pacht ongeveer ƒ 1400, in Kavelingen elk van ƒ 30 tot ƒ 40; — benevens een stuk **WATER** en **RIET**, genoemd *DE ESSCHER GROEVE*, gelegen op de Made tusschen het Foxholstermeer en het Drentschediep, Kadaster *Hoogezand*, Sectie G no. 113, groot 1 Bunder, 98 Roeden, 60 Ellen.
De zamenstelling der Kavelingen zal nader worden bekend gemaakt, en de Voorwaarden van Verkoop zullen, drie dagen bevorens, ter Secretarij van de Gemeente, ten Huize van Verkoop en ten Kantore van den Notaris ter lezing liggen.

⁎ Mr. **H. GUICHART ABRESCH**, Notaris te *Zuidhorn*, zal, op WOENSDAG den 24sten December aanstaande, des avonds te 5 uur, ten Huize van J. K. DIJKSTRA, in het Gemeentehuis te *Hoogkerk*, publiek verkoopen:

Eene Boerenplaats,
bestaande in eene **BEHUIZING** en **SCHUUR**, met derzelver HOF, ERF en TUIN, benevens het REGT DER VASTE, ALTIJDDURENDE EN IN ALLE LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING van den daarbij behoorenden GROND en LANDERIJEN, te samen groot p. m. 23 Bunders (in naam en faam 46 Grazen), gelegen onder *Hoogkerk* en *Leegkerk*, doende 's jaars op Midwinter tot vaste huur ƒ 100—00; toebehoorende aan de Kinderen van wijlen JENTJE PIETERS DE VRIES en MARTJE JANS TEMPEL.
Mr. H. GUICHART ABRESCH,
Notaris.

⁎ Mr. **H. P. WICHERS**, Notaris te *Leek*, gedenkt, ten verzoeke van de Weduwe en Erven wijlen J. J. MULDER, in leven Scheepsbouwer en Zaagmolenaar te *Leek*, op DONDERDAG den 15den Januarij 1857, des avonds te 5 uur, ten Huize van den Kastelein DE BOER, te *Leek*, publiek te verkoopen:

I. Eene **BEHUIZING** en **TIMMERSCHUUR** met **ERF**, waarop eene SCHEEPSHELLING, geteekend no. 75, staande en gelegen te *Nietap*, aan het Leeksterdiep, te zamen groot 45 R., 10 E.
II. Een Kamp LAND, groot 1 B., 01 R., 20 E., gelegen te *Nietap*.
Voorts zal, ten zelfden verzoeke en van J. ZUIDERHOEK, Houtkooper te *Leek*, ter zelfder tijd en plaats, ter Verkoop worden gepresenteerd:

EEN ZAAGMOLEN,
met KNECHTENWONING en TUIN, get. no. 76, KOLK en MOLENWERF, staande en gelegen aan de nieuwgraven Sloot te *Nietap*, te zamen groot 45 R., 70 E.

⁎ Mr. **H. P. WICHERS**, Notaris te *Leek*, gedenkt, ten verzoeke van den Heer H. HOMMES, Koopman te *Groningen*, nom. ux., publiek te veilen en verkoopen:
Den vollen **EIGENDOM** van 2 B., 73 R., 80 E. uitmuntend KLIENLAND, gelegen aan het Dwarsdiep onder *Marum*, bekend onder sectie F, no. 14.
Deze Verkoop zal zijn op ZATURDAG den 10den Januarij 1857, des avonds te 4 uur, ten Huize van den Kastelein J. IJPMA, te *Niebert*; zijnde verder aanwijs te bekomen bij den Heer S. J. SCHUURMAN, te *Niebert*.

PUBLIEKE VERKOOPING,
op VRIJDAG den 19den December 1856, des namiddags te één uur, ten Huize van de Erven TIDDENS, in de *KORENBEURS* te *Groningen*, van

61 Last en 15 Mud Dikke Haver,
afgeladen per het Kofschip *DE JONGE GERRIET*, Kapitein N. W. HAZEWINKEL. Nadere Informatiën te bekomen en Conditiën te lezen, van af heden middag te 12 uur, ten Kantore van den Deurwaarder HEKKEMA, en op den dag van Verkoop ten Huize van de Erven TIDDENS.

⁎ In de maand JANUARIJ aanstaande, tijd en plaats nader te bepalen, zal publiek worden te koop gepresenteerd:
Het welbevaren **KOFTJALKSCHIP** ***ANNA CATHARINA***, in den jare 1840 uitgehaald, groot 67 Zeetonnen, met den VOLLEDIGEN SCHEEPS-INVENTARIS, zoo laatst is gevoerd door Kapit. J. PH. DRENT, van *Zuidlaren*, en thans liggende aan de Werf *het Witte Kruis*, van den Heer MEIJES, te *Amsterdam*.
Inmiddels **UIT DE HAND TE KOOP**; — nadere informatiën zijn te verkrijgen te *Hoogezand*, ten Kantore van den Notaris
J. PICCARDT.

UIT DE HAND TE KOOP:
Eene nette **BEHUIZING**, voorzien van eene VOOR- en ACHTERKAMER, KELDER, PLAATS en BLEEK, ENZ., staande en gelegen Noordzijde aan het Zuiderdiep te *Groningen*, lett. F no. 286, tusschen de Pelster- en Haddingestraten. Te bevragen bij den Bewoner. Het grootste gedeelte van den Koopprijs kan over het Huis blijven staan.

UIT DE HAND TE KOOP:
Het snelzeilend Nederlandsche **KOFSCHIP** ***DE VIJF GEZUSTERS***, lang 21,53 El, wijd 3,96 El en hol 2,16 El, en zeijlt op 82 Tonnen of 55 Roggelasten, met **kompleten Inventaris**, thans liggende in de Zuiderhaven te *Harlingen*. Informatiën te bekomen bij de Heeren P. KOUMANS SMEDING, te *Leeuwarden*, en I. & S. WIARDA, te *Harlingen*.

UIT DE HAND TE KOOP:
Het goed onderhouden **TJALKSCHIP** ***DE VROUW ANSKE***, gevoerd door Schipper M. E. VAN DER VEEN, groot 50 Zee- of 75 Binnentonnen, met kompleten INVENTARIS, zooals het is liggende in de Zuiderhaven te *Harlingen*. Nadere informatiën zijn te bekomen bij de Heeren ZEILMAKER & Co., aldaar.

Te Huur:
Een **STAL** voor 4 PAARDEN. Te bevragen bij den Rentmeester Mr. J. L. TRIP, Heerestraat, F 301.

Depot van Thee.
Bij den ondergeteekende zijn voortdurend verkrijgbaar, de **THEEËN** uit het Magazijn van **VAN HOUWENINGE & VISSER**, afgewogen in **verzegelde pakjes** van 2½ Ned. Pond, 1 Ned. Pond, 5—2½ en 1 Onc. waarop nommer en prijs, die zich bepaalt van af 80 Ct. en hooger, zijn vermeld.
PRIJSCOURANTEN zijn gratis te bekomen.
J. V. HUISINGA, JR., Groote Markt, te *Groningen*.

Bij den ondergeteekende zijn te bekomen, tot de zuinigste Prijzen, de beste **Rotterdammer**

WIJN- EN BIERFLESSCHEN,
alsmede alle soorten van **MEDICIJNGLAS**, voor HEEREN APOTHEKERS.
Door eene accurate uitvoering zal ik trachten mij de gunst van een iegelijk waardig te maken.
GRONINGEN, 17 December 1856.
F. DE WEERTH,
Zuiderdiep, lett. F no. 290.

Wolspinnerij!
Wij hebben de eer Heeren Fabrikanten kennis te geven, dat de door **Stoom** gedreven **WOLSPINNERIJ** te **Sneek** in den loop van dit jaar **verbeterd**, en naar de beste **constructie** gesteld is, waardoor wij in staat zijn, **best Fabrikaat** te leveren, en rekommanderen onze Fabrijk minzaam aan.
GAASTRA & COMP.

Men vraagt in de Stad *Groningen* eene **GOUVERNANTE EXTERNE**, in staat om ONDERWIJS te geven aan een drietal MEISJES van zes tot acht jaren.
Men adressere zich schriftelijk, onder letter Z., met franko Brieven, bij den Boekhandelaar R. J. SCHIERBEEK, in de Guldenstraat.

DU BARRY'S REVALENTA
is de zekerst werkende Medicijn; zij geneest bijna alle ziekten; in de meeste gevallen heeft men ze slechts als ontbijt of avondeten te gebruiken; het is eene smakelijke spijs, die zeer voedend en krachtgevend is. Voor 6 à 7 jaren was de **REVALENTA** hier een vreemd verschijnsel en niemand geloofde aan hare geneeskracht, die volgens de berigten uit vreemde landen aan het wonderbaarlijke grenzde; langzamerhand heeft zij echter het vertrouwen van verstandige en bezadigde menschen gewonnen, en tegenwoordig heeft zij de groote meerderheid voor zich. Men kan ook geen eenvoudiger en economischer middel vinden om gezond en sterk te worden. Een ontbijt of andere maaltijd kost slechts 6 à 7 Cents, als men uit eene 12 ℔ bus gebruikt; suiker verhoogt het met een paar Cents, stroop onbeduidend. Voor middagmaal wordt het wel met kokende bouillon in plaats van water toebereid.
De kleine bussen om te proberen 87½ c., — ƒ 2 de 1 ℔'s, — ƒ 3½ de 2 ℔'s, — ƒ 8 de 5 ℔'s, — ƒ 16 de 12 ℔'s bus.
De gunst, waarin **DU BARRY'S REVALENTA** zich verheugt, heeft velen uitgelokt onder verschillende benamingen allerhande Meelsoorten in den handel te brengen, waarbij Linzenmeel en afval van Stijfselfabrijken eene eerste rol spelen. Wij moeten daarvoor waarschuwen, daar wij herhaaldelijk berigten ontvangen hebben van nadeelige gevolgen, die het gebruik daarvan na zich sleepte.

WEERKUNDIGE WAARNEMINGEN,
gedaan te *Groningen*; medegedeeld van wege het Genootschap: *Ter bevordering der Natuurkundige Wetenschappen.*
December 1856.

DAGEN.	BAROMETER op 0°.			THERMOMETER.			VOCHTIGHEIDS-TOESTAND.			WINDSTREEK.			LUCHTGESTELDHEID.		
	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 u.	2 u.	8 u.	8 u.	2 u.	8 u.	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 uur.	2 uur.	8 uur.
7	749,79	751,82	753,02	10,6	11,3	11,5	max.	0,98	0,94	Z.Z.W.	Z.Z.W.	Z.Z.W.	betrokken.	betrokken.	betrokken.
8	752,74	753,85	754,25	11,1	11,6	10,7	0,85	0,87	0,90	Z.t.W.	„	Z.t.W.	„	„	bewolkt.
9	753,94	753,83	751,67	10,7	11,7	11,3	0,90	0,80	0,86	Z.Z.W.	Z.	Z.	bewolkt.	bewolkt.	„
10	750,22	748,89	749,99	10,4	11,7	10,1	0,84	0,85	0,93	Z.	„	„	betrokken.	betrokken.	helder.
11	751,91	751,42	751,16	7,9	10,0	8,0	0,95	0,88	0,95	„	„	„	wein. bew.	„	wein. bew.
12	743,05	744,42	742,23	8,0	9,0	7,5	max.	0,96	0,93	Z.Z.W.	Z.Z.W.	„	betrokken.	helder.	bewolkt.
13	736,83	736,02	733,44	6,5	7,0	6,2	0,93	0,94	0,97	Z.t.W.	„	O.t.N.	„	betrokken.	betrokken.

Te *Groningen*, bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.